

ФІНАНСУВАННЯ ПРАВООХОРОННОЇ СИСТЕМИ ФІНЛЯНДІЇ

Аналіз витрат Фінляндії на громадський порядок та безпеку (2012–2022) дає змогу побачити модель держави, яка демонструє надзвичайну стабільність, але водночас вимушена реагувати на глобальні геополітичні зміни. На відміну від багатьох інших країн ЄС, Фінляндія має унікальну структуру безпекових витрат через географічне розташування та концепцію «комплексної безпеки». На рис. 1 представлено загальні державні витрати на громадський порядок та безпеку у Фінляндії з 2012 по 2022 рік.

Аналізуючи представлений цифровий матеріал можна ідентифікувати наступні етапи:

1) період економії, що припадає на 2012-2016 рр. та характеризується коливалися в межах 2,3 – 2,4 млрд € через намагання уряду проводити політику жорсткої бюджетної дисципліни для оптимізації роботи поліції та прикордонної служби без значного збільшення бюджетів;

2) початок зростання, що припадає на 2017-2019 рр., коли бюджет зростав від 2,5 до 2,6 млрд. €, що було пов'язано з посиленням заходів кібербезпеки та протидії гібридним загрозам після подій 2014 року в Україні, що змусило Фінляндію переглянути свою внутрішню безпеку;

3) період різкого стрибку, що характеризується зростанням витрат на правоохоронну систему до рівня 3,1 млрд € у 2022 р., що характеризує зростання витрат на безпеку на 34 %.

Важливою складовою бюджетних видатків на правоохоронну систему є прикордонна охорона. На відміну від Нідерландів, для Фінляндії ця стаття є критичною. Охорона найдовшого сухопутного кордону ЄС з РФ входить до категорії громадської безпеки. Значна частина приросту бюджету 2021–2022 років пішла саме на технічне переоснащення кордону. Фінляндія має одну з найнижчих у світі кількість поліцейських на душу населення, проте ці витрати ефективні завдяки високому рівню автоматизації та довіри населення.

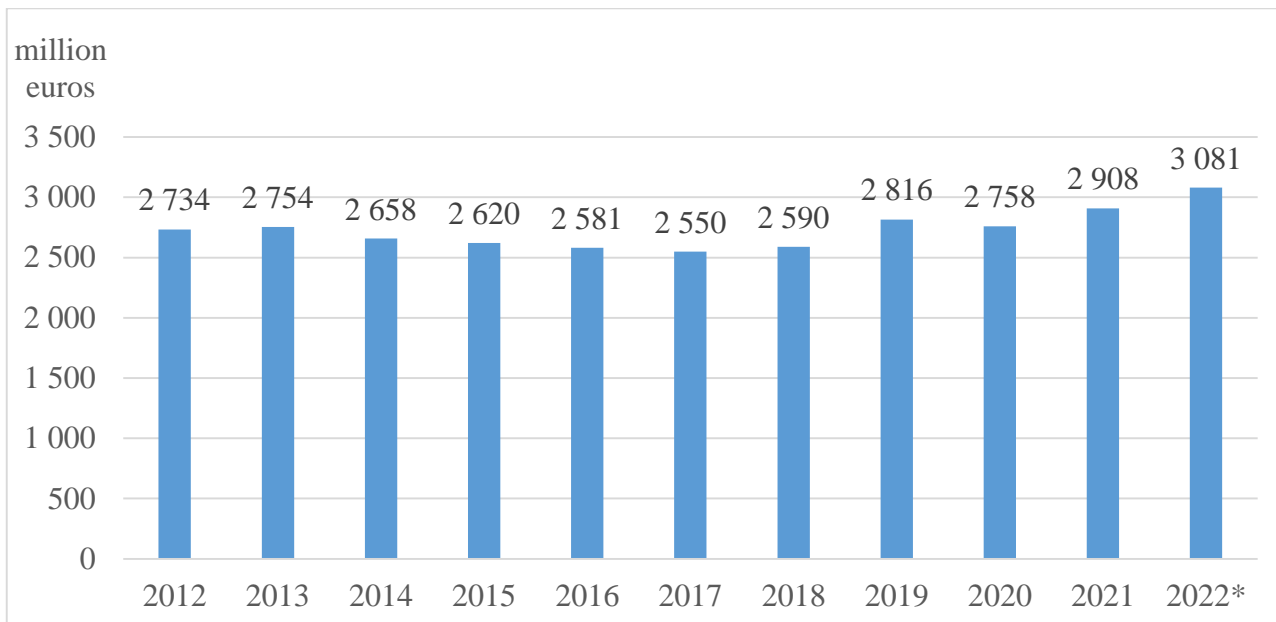

Рис. 1. Загальні державні витрати на громадський порядок та безпеку у Фінляндії з 2012 по 2022 рік [1]

На рисунку 2 представлена частка державних витрат на громадський порядок і безпеку відносно валового внутрішнього продукту (ВВП) у Фінляндії з 2012 по 2022 рік.

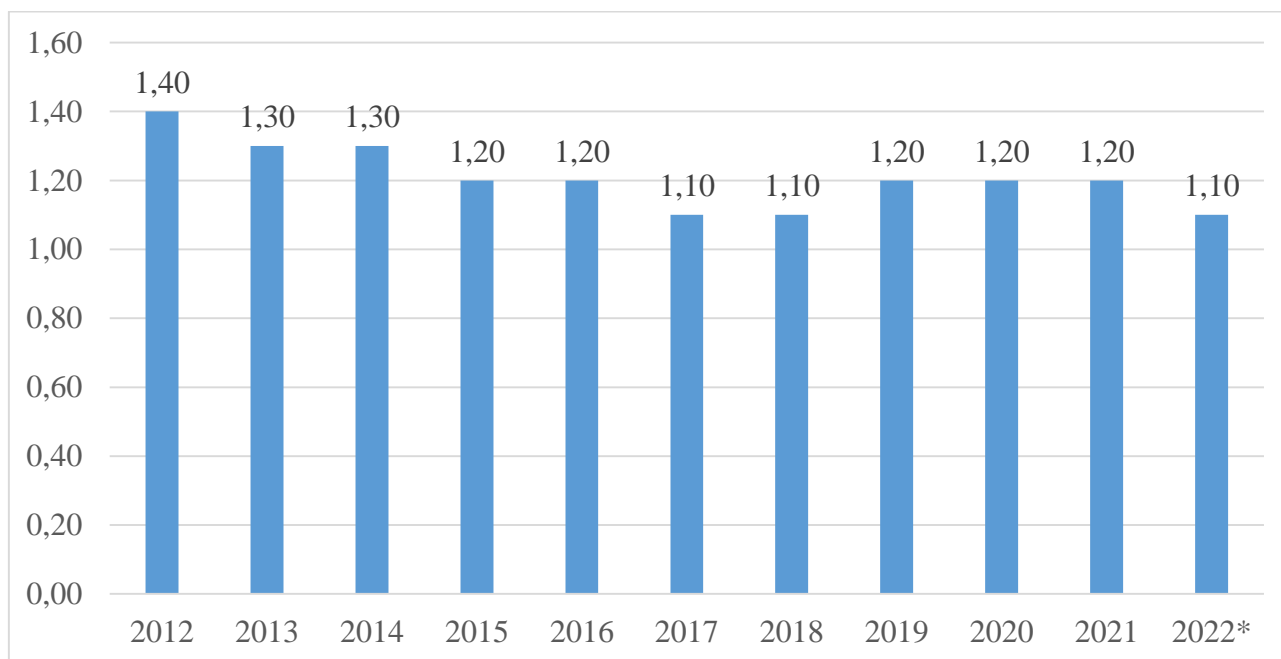

Рис. 2 Частка державних витрат на громадський порядок і безпеку відносно валового внутрішнього продукту (ВВП) у Фінляндії з 2012 по 2022 рік [2]

Аналіз представлених даних дозволяє подивитися на витрати Фінляндії під іншим кутом, не через абсолютні суми в євро, а через відносну вартість безпеки для економіки країни. Адже, цей показник є ключовим для розуміння пріоритетності

правоохоронних функцій держави, якщо абсолютні витрати зростали, то відсоток від ВВП демонструє, чи випереджає безпека загальний економічний ріст. Частка витрат на громадський порядок у Фінляндії протягом 2012–2022 років демонструє дивовижну стабільність з незначними коливаннями. У 2012-2019 рр. показник тримався на рівні 1,2-1,3 % ВВП. Попри зростання цін та інфляцію, навантаження на економіку для забезпечення безпеки не змінювалося. Зростання спостерігається у 2020 р. до рівня 1,4 % ВВП, що можна пояснити як збільшенням витрат на правоохоронну систему так і паданням економічних показників, що обумовлено пандемією COVID-19. У 2021-2022 рр. показник повернувся о рівня 1,3 % ВВП, хоча абсолютні показники значно зросли, що свідчить про зростання економіки із зростанням безпекових викликів. Стабільність відсотка ВВП свідчить про раціональне планування. Держава не схильна до різких маневрів, а розглядає безпеку як константу. Фінляндія витрачає рівно стільки, скільки потрібно для підтримання правопорядку, не перетворюючись на «поліцейську державу». Варто зазначити, що даний показник є значно нижчий ніж середнє значення по Європейському Союзу, що становить 1,7 % ВВП.

Отже, держава демонструє здатність нарощувати фінансовий ресурс для захисту громадян (реагуючи на зовнішню нестабільність), не порушуючи при цьому загального економічного балансу. З точки зору теорії функцій держави, це підтверджує, що в сучасних розвинених країнах безпекова функція є стабільним пріоритетом, який інтегрований в економічну систему і не розвивається за рахунок виснаження інших соціальних сфер. Фінська модель доводить: високий рівень безпеки можливий за помірних і стабільних витрат (нижче середнього по ЄС) завдяки ефективному управлінню та високій довірі до державних інститутів.

Список використаних джерел

1. General government expenditure on public order and safety in Finland from 2012 to 2022 // <https://www.statista.com/statistics/537728/general-government-expenditure-on-public-order-and-safety-in-finland/>

2. Share of general government expenditure on public order and safety relative to gross domestic product (GDP) in Finland from 2012 to 2022 // <https://www.statista.com/statistics/538472/general-government-expenditure-on-public-order-and-safety-relative-to-gdp-in-finland/>